ī dñica reuertami s.a negotijs ⁊ q̃escat. Nonus est p exercitiū. Alique infirmitates sūt de quibꝫ dic medicꝰ laborētis ⁊c̄ sic de magnis pz dñis q̃ tm̄ in gurgitāt se ꝓ inpiguāt ⁊ infirmant quibꝫ ōt medicꝰ exercetis vos. Dicat hystoria de quodā pinguissimo capto a barbaris ⁊ curato a pinguedine ꝗ mō Jsto modo deꝰ curat aiaz p exercitiū pñie ieiunādo portando cilicium dormire sup terrā. Exerce te ipm ad pietatē. Nam corpalis exercitatio ad modicū vtilis ē.j.ad Thy.iij. Pietas ⁊ misericordia dñt qz misericordia ē laborare circa vtilitatē, primi ꝗ pietas ē laborare in opibꝫ spūalibꝫ ad vtilitatē ⁊ saluacōnez sui. Corpal exercitatio circa negotia hꝰ mūdi ad modicū vtil ē qz totū remanet qū hō morit dicat cōtra detractores qui videt orātes dicūt. Ecce ociosi sūt. ꝗ qui laborāt ī mūdanis. Dicūt iste nō ē ociosus ꝗ in sero mortis apparebit q̃s fuerit ociosus. Decimꝰ modꝰ est p potionem seu purgationē purificās totum corpꝰ ⁊ dat cooperta in aliq̃ vase vel si sit ꝓmestibilis cooperta vl hostijs vel siliꝫ Jta etiā ipse curat aias ꝗ mō. Nā xpi vltia medicia ⁊ alius melior ē coicare ⁊ mādicare corpus ⁊ sanguinem cristi in hostia enim caro cristi vera sicut est in celo. ꝗ cooperta ⁊c̄. Qz esset ab hominario ꝓmedere carnes humānas. ymo si p miraculū videret ibi aliq̃d ī spē carnis nō eēt sumenda illa hostia. Jsta purgat aiaz Eccl̄ia cūrat culpat caro scz pecta do purgat caro scz xpi. Regnat deꝰ dei caro Jdo Luce.xix. De zachco ipm recipiēte dixit xps. hodie salus huic domui facta ē. Jdo q̃libet anno in pasche coicate alias nō recipiet vos in celo etiā pueri.xij.annoꝝ q̃ hñt vsū rationis coicare debēt. vnde inqt xps. Qui mādicat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē ⁊c̄. Johis.vj. Dñica.xviij.ꝗ.j.

Demo poterat

dei rñdere. Habet ybum istd origialiter Math.xxij. Sermo nr̄ erit de sctō euuangelio. Si placet deo habebimꝰ bonas doctrias. Saluet dgo maria ⁊c̄. In sctō euuāgelio fit mētio de tribꝫ magnis disputacōnibꝫ q̃ fuerūt int xpz ex vna pte ⁊ iudos inimicos xpi ex alia Prīa de generali resurrectōne. Scda de integrali dilectione. Tercia de eternali generatione. Et in qualibet cristus vicit in tm̄ q̃ nō habebāt replicā nec responsionem. Jmo dicit rhxma. Nemo poterat ⁊c̄. Tanta erat cristi sapientia q̃ nō poterant respondere Prima disputatio fuit cuiusdā secte iudeorꝫ scz saduceorꝫ cum xpo saducei eēt false iustos se dicebāt esse cum tm̄ esset heretica Dicebant eēt nō esse resurrectionē generalē. sed sicē corpus ita ⁊ anima morit dicētes. homines similes bestijs ita q̃ nihil remanet dicebāt, eēt nō esse angelos in celis. Nō intelligentes q̃d est spiritus ⁊ substātie spirituales nō esset ita asserebāt Nota etiā q̃ corpꝰ totam virtutē habet ab aīa que habet membra vt corpus ꝗ nō vident a nobis. qz spūalia sūt tamē corpus nō posset mouere manū nisi intus esset manus anime nec oculus videret nisi per oculos anime ⁊ sic de alijs membris. Clarz eēt ē q̃ omis potētie anime inorganice ⁊ organice fluunt ab aīa sicut a radice fluunt aīa aūt humana est ppetua ⁊c̄. vnde christꝰ ihs qui est creator corporꝝ ⁊ animarꝝ pdicabat de resurrectione generali quō boni ⁊ mali in die iudicij resurgēt ⁊ quelibet aīa assumet suū corpꝰ etiā si fuerit ꝓbustum vl ꝓmestum a bestijs ⁊c̄. vt simul anima cum corpe habeat gloriā vt in boīs vl penaz sicut ī mal xps pdicabat istā veritatē. Saducei aūt voluerūt disputare cum xpo. Euuangeliū hodiernū nō dic nec tāgit dare disputacōez ꝗ tāgit pazz dicens. Audiētes pharisei q̃ ihs silētiū iposuisset saduceis ꝗ ista disputatio ponit a duobꝫ euuāgelistis Mar.xij ⁊ Luce secundo xx Jdeo bonum erit vt dicam eam vobis. Dicat quomō saducei venerunt ad xpm dicēdo vos mgr pdicati resurrectionez

Mō ẕñ treatis nobis. vna puella fuit. tē
dicat quō habuit. vij. viros vnū p⁹ aliū.
Querit in resurrectōe cū q̄ ibit si cū pri
mo q̄ suā virginitatē ei abstulit q̄d faciet
alij. Si cū oib⁹ hoc nō vrēt vez qz nūq̄z
fuit q̄ vna mulier hr̄et siml plures viros
Iz diuina dispēsacōne vnus vir habuerit
pl'es vxores. Ecce rōem eorū q̄ arguunt
xp̄o ꝗ pax valet argumētū. Rñdit xp̄s
dicēs Mar.xij. Errastis nesciētes scrip
turas neq̄z virtutē dei. Cū aūt a mortuis
resurrexerit neq̄z nubēt nez nubēt. ꝗ erūt
sic angeli dei in celis. Nota errat' nesciens
tes scripturas. In quib⁹ ds reuelauit re
surrectionē esse. Secdo z virtutē dei nesci
tis q̄ de hoib⁹ faciet angelos in ꝓdicōne.
qz sic angeli nō curāt de illo actu nec nu
bent ita nec hoies p⁹ resurrectionē. Ecce
p̄ma disputatio. Sz nota secretū. Cum
dr erūt sic angeli dei in celo lij sic dr simili
tudinē. qz p⁹ resurrectōnem hoies erunt
sil'es angelis in q̄tuor. In īmortalitate.
In spūalitate. In caritate. In dignitate.
Dico p̄mo q̄ hoies erūt sil'es angelis
in īmortalitate. Angeli em nō pñt mori.
Tot ā̄geli boni hodie sūt q̄t remāserūt p⁹
casū. Null⁹ est mortu⁹ nec senescūt nec
infirmāt. Et qz nō moriunt nō est ibi ne
cessaria generatio. sic ī nob hoib⁹ necessa
ria est generaō al'r iā defecisset nat̄a huā
na. Sz qz p⁹ resurrectōez erim⁹ īmorta
les. Ido tūc nō erit necessariū mrimoni
um nec generatio. qz numer⁹ a do ordīa
et salua dor vl' dāpnator nō auget nec
minuet. Istā rōez tāgit Luc di. Filij h⁹
scli nubēt z tradunt ad nuptias. Illi vo
q̄ habebūt scl'o illo nez nubēt nez ducūt
vxores. Rō hez em vltra mori poterūt
Luc.xx. Secdo erim⁹ sil'es angel' ī spūali
tate Diceret aliq̄s p̄ma silitudo de īmor
talitate bona est ꝗ nō satisfacit. Si angli
em nō hñt vxores nez mir qz nō sūt car
nales ꝗ de nob q̄ habe⁹ carnē q̄ inclinam
nisi habeamus desiderium ꝓpletū nō eri
m⁹ pfectibr. Rñdo q̄ nos mō habem⁹
carnē z sanguinē inclinātes. Intm q̄ ni
si p̄sona sit bñ spūalis z abstinēs. nō pos
set caste viuere. Sz p⁹ resurrectionē sic
a carne remouebit mortalitas. ita etiā re
mouebit illa indisatio z desiderium libidi
nis z volūtas intm q̄ sic puer vni⁹ anni
nō ꝓcupiscit. Item sic adā z eua ī statu in
nocētie q̄ nudi stabāt in paradiso nō fece
rūt. Sz postq̄z peccauerūt cēpit ꝓcupiscen
tia z mot⁹ z tūc cooperuerūt se brace fuerūt
folia de ficu. Ita p⁹ resurrectionē erim⁹
sine illa ꝓcupiscētia sic angeli caro nr̄a si
fuerimus beati tūc erit clarior cristallo a
sole illumīato. Ido apl's seminat corp⁹
aiale surget corp⁹ spūale. j. ad Cor.xv.
Hoc facit vt⁹ dei. Ido dixit erratis nesci
ētes scripturas nez virtutē dei. Tercio
erim⁹ sil'es angel' in caritate. Bonus vir
q̄ mō diligit vxorē suā nec despicit eā q̄ ē
pba z cōuersor l'es p⁹ resurrectionez
ī paradiso singl'ariter diligēt se. regratiā do
deo qz sic fuerūt h̄ in societate ita ibi ꝗ ita
pax curāt de actu carnali sic michael vl
gabriel hō em angl'q̄ custos curat de mu
liere sibi ꝓmissa q̄ ad actū illū liz diligat
eā pl⁹ q̄z vir. De ista rōe dr scriptra. Mō
erūt in memoria ꝓpa s. opa z non ascen
det sup cor s. ille idiacōes. Sz gaudebi
tis z exultabit' vsq̄z in sēpiternū ysa. lxv
Quarta sil'itudo erit dignitatis qz erim⁹
eq̄les angel' si fuerim⁹ bñ. Angeli sunt
diuisi p̄ nouem ordines z qñ bō intrat ce
lū ēpireū īuenit p̄mā platea vbi sūt pala
tia corplia s. de maria celi vbi stāt angli
in isto ordīe z erūt eq̄les angel' persone
pēitētes z ī scda platea altiori sūt archā
geli z ī ordīe isto erūt eq̄les eis, p̄sone ī
deuocōe ardētes z sic de aliis. De ista rō
ne Luc.xx. Eq̄les em angel' sūt z filij sūt
dei. Scda disputacō fuit alteri⁹ secte s.
phiseor. Phariseus em ī dē est q̄ diuis⁹
qz ab aliis diuidebāt in vestib⁹ ptabant
em vestes spēales vt religiosi portant. In
frōtib⁹ portabāt vnā cartā ī q̄ erāt scrip
ta decem preceptra īuentes q̄ sp cogi

1 digm

2°

1 ism

3°

4°

2 dig

tabāt de eis. ꝗ magis de tabna cōqna ꝛc
Itē ptabāt xiij. virtas iacitinas q̄ di. ꝙ
ceēnt celestes. Affirmabant etiā multos
errores. ꝛ valde inimicabant dño ihesu
xpo. Et cum audissent ꝙ ihesus silentiū
imposuisset saduceis. venerunt ad christum
vt disputarent cum eo. O iste be-
stie quantum iactabant se: ꝛ vnus doc-
tor proposuit questionem christo dicēs.
Magister quod est mandatum magnū
in lege. In lege enim moysi sunt multa p-
cepta ꝛ diuersa. Iudei dicunt esse pcep-
ta affirmatiua legis. cc.xlviij. ꝛ ossa ꝗm
phisicos sunt in corpore humano. s. cc.xl
viij. precepta vero negatiua erant. ccc.l
xv. sic sunt in summa omnia precepta. cc
cccc.xiij. sed deus omnia reduxit ad nūe-
rum denarium. sicut decem digitis opera
mur sic preceptis decem meremur. Do-
ctores quolibet die inter se disputabāt
quod erat maius preceptū. hec poterāt
concordare Ideo venerunt ad christum
despectiue dicendo Videamus quid iste
faber lignarius qui nunq̄ fuit in studio.
ꝛ intromittit se de predicatiōe dicat. Iō
dicunt. tempremus eum. Magister qd
est mandatum magnum. ꝛc. Respōdit
christus qui est sapientia eterna. Dili-
ges dnm deum tuum ex toto corde tuo
ꝛ ex tota anima tua ꝛ in tota mente tua
hoc est maximū ꝛ primum mandatum.
Secundum autem simile est huic. Dili-
ges proximum tuum sicut teipsum. In
his duobus mandatis tota lex pendet ꝛ
prophete. Dilectio enim dei super omnia
iungit creaturam cum creatore intellec-
tu memoria ꝛ voluntate. Dilectio pro-
ximi iungit proximo. Ideo ista duo pre-
cepta sufficiunt ad saluationem. Iō xps
In his duobus mandatis tota lex pen-
det ꝛ prophete Sicut enim. cccccc. ꝛ. xiij
precepta reduxit ad decem. ita decē pre-
cepta reduxit ad duo. vt nullus possit ex
ignorantia excusari. Et sicut duabus ti-
bijs ambulamus ita duobus preceptis
caritatis in via dei pficimus. Preceptū
primū est. s. diliges dnm deum tuū. ꝛc.
ꝛ est tanq̄ tibia dextra quo deus diligit
toto corde. i. intellectu. Ecce hic fides.
qz si diligis deum ex toto corde tuo eris
fidelis. non ibis ad diuinos. ꝛc. qz esses
pditor recurrēdo ad inimicos xpi qui nul
lum habent posse. ꝛc. Item in tota aīa
tua. i. voluntate. Ex hoc cauebis ne inho-
nores nomen suum inuane sumendo fal-
se iurando qd non est faciendum. nec p
restauratione proprie persone. nec p ali
quo lucro/parum lucratur qui perdit ani
mam. Math. xvi. Quid enim pficit hoi.
ꝛc. Item in tota mente tua. s. memoria
quantum ad dnicam seruandam postq̄
laborasti feria secunda tercia q̄rta. etc.
Memento vt diem sabbati sanctifices.
ꝛc. Exo. xx. Secundū preceptum de di-
lectione proximi est tanq̄ tibia sinistra.
Diliges proximū tuum sicut teipsum.
Si habes filios ꝛ vis honorari ab eis. tu
etiā honora pentes. ꝛc. Itē sicut nō vel
les ꝙ aliquis cū vxore tua vel filia faciet
inhonestatē sic etiā noli tāgere vxorē pxi
tui ipudice Itē nolles ꝙ aliq̄s te occide
ret nec tibi iuriaret. ita nec occidere de-
bes aliū nec alteri iuriari. Idē de vxore.
nulla vellet ꝙ alia curaret d̄ viro suo. tm
tenet vir vxori sic econuerso. ad eclia iu-
dicant. ꝛ sic vxor diceret infidel viro cuz
alio viro luxuriā pmittēs ita ꝛ vir. Itē
sic nolles ꝙ aliq̄s furtie recipet pecūias
ꝛ bona tua siue fructū ita ꝛc. Item sicut
nolles diffamari qz fama est pciosa sic
ne tu aliū diffames caue ꝛc. Et nota ꝙ
sic oia pcep affirmatia ꝛ negatia q̄ ordi
nāt creaturā erga deū phendūt in isto
Diliges do. de. t. ꝛc. ita oia q̄ ordināt er
ga primū phēdunt i isto Diliges pxi.
t. ꝛc. Dis lex i vno ꝗmōe iplet. Diliges
pxi. t ꝛc. ad gal. v. Ergo plenitudo le-
gis est dilectio. ad rō. xiij. Tercia dispu-
ratio fuit alijs subtilior de eterna genera
tione quō xpus vt verus deus eternalit

3ª dispū°
1

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

generat̄ a patre. Quemadmodū de sole
vno solo videm̄ ⁊ tenem̄ q̄ de se ge-
nerat radiū quē mittit in ꝶ mūdo ad illu
minādū calefaciendū fructificādū ⁊ nō
recedit ab eo ita filiꝰ ī diuinis splendor
patris eternaliter a patre generat̄ ⁊ ta-
men a patre nō recedit ꝶ in patre manet.
sicut verbū in dicēte de quo vide. s. tho.
p̄ma. p. q. xxvij. de p̄cessionib̄. Et etiā
eadem prima parte. q. xxxiij. de verbo in
diuinis Et sic sol sine vxore generat ra-
diū de sua substantia Ita deus filiū ⁊c̄
Et sicut sol nō est p̄or suo radio. nec pa-
ter filio de hoc vide. s. tho. p̄. p. q. xxxij.
Iudei aūt nō credūt messiā esse filium
dei eternum sed dauid Ideo xp̄s volēs
eis probare diuinitatē in messia ⁊ filia
tionē dei quādo iā ñ poterāt sibi respon-
dere vt victi voluerunt recedere. Sed
xp̄s dixit eis. Respōdeat̄ mihi ad vnā
questionē q̄d vobis videt̄ de xp̄o. i. mes-
sia cuius filius est. Responderūt dauid.
xp̄s vero non negando quin esset filius
dauid ꝶm carnem. voluit tñ p̄bare ma-
iorē filiatōez in ho dicens. Quō ergo
dauid in spū vocat eū dominum dicens.
Dixit dñs dño meo sede ⁊c̄. Si ergo
dauid vocat eū dominū. quō filius eius
est. quia nullus rex vocat filiū suū domi-
nū Cū ergo dauid fuisset rex ⁊ nullum
habuisset dominū nisi deū. igit̄ finaliter
nemo poterat ei respondere verbū. immo
dicit text̄ Per aus̄ fuit q̄sq̄ ex illo die
eū ampliꝰ interrogare Moraliter ꝶ
sup tho. Nemo poterat ei respōdere ver-
bū Tria p̄cā sūt ex quib̄ in iudicio vbi
xp̄s disputabit cū hoib̄ nō poterūt sibi
respōdere De ista disputatione auctas
In diebꝫ illis ⁊ in tp̄e illo cū cōuertero
captiuitatē iuda ⁊ ierusalem ꝛgregabo
oēs gentes ⁊ deducā in vallē iosaphat
⁊ disceptabo ibi cū eis Joel. iij. In ista
disputatōe tria p̄cā daudēt os q̄ non
poterūt respondere. Primū est maliuo-
lentia in corde Secōm obloquentia in o-
re vel detractō Tertiū negligētia vl' ac-
cidia in opē De p̄mo sunt illi q̄ in hoc
mūdo habent malā volūtatē ad inuicē
odiū ⁊ rācorē. et licet ꝓore dñi nō audē-
ant se tangere tamē tales in iuditio non
poterūt respondere argumēto xp̄i dicē-
tis. quare tu odisti illū dices. q̄ interfe-
cit patrē vel ⁊c̄ Et xp̄s Ego qui sū rex ⁊
dñs. oīm qui fui capt̄ ligat̄ verberat̄
⁊ mortuꝰ fui Ecce q̄t iniurie ⁊ remisi nec
volui q̄ pater meꝰ recipet vindictā. vn
de ergo habes tu ⁊c̄. non poterūt respō
dere verbū Item mulieres q̄ñ xp̄s dicet
eis quare tu nō loquebaris cū tali ⁊c̄. ⁊
xp̄s dicet Ecce hic mater mea q̄ locuta
est illis qui filium suum interfecerunt ea
dē die ~~dicat̄~~. Ideo auisetis vos Dicat̄
exēplū de illo rege qui fecit ꝛuiuiū nup-
tiaꝫ ⁊c̄ ⁊ dixit vni. Quō huc intrasti ñ
habēs vestem nuptialē Et ille obmutuit
Matthei. xxij. Et quid respondisset cū es-
set ribaldꝰ ⁊ male indutꝰ Dicūt ꝶ glo-
se. q̄ amor dei ⁊ p̄rimi ē vestis nupcia-
lis. qui eā habet caritatē. optime est orna-
tus ꝶ odiū est vestis lacerata Ideo auise-
tis vos Secūdū p̄cū est obloquentia
i ore q̄ñ homo obloquit̄ de p̄xio suo dif-
famādo ⁊c̄ Dauid Sedēs aduersū fra-
trē tuū loquebaris ⁊ auderi̇ filiū ma-
tris tue ponebas scandalū ⁊c̄ Tertiū
est negligentia in ope q̄ nō curaris de o-
pib̄ ordinaris ad saluatōez sicut de ꝓfes-
sione fienda ad miuꝰ in anno. Item de cō-
munione que est opꝰ p̄ncipalis saluatō-
nis q̄ sine isto nullꝰ p̄t saluari Mirabi-
le dicā vob̄ Dicit. b. tho. in. iij p. tho. q̄
pueri nouiter baptisati non p̄nt intrare
paradisū nisi ꝛmunicent declaret̄ p̄ simile
de corpe hūano vbi sunt multe partes.
tamen vna sola ps scz os recipit cibum
Sed exquo os est pransum etiam oculi
auris manus ⁊c̄. q̄ omnes partes ⁊ mē-
bra sentiunt confortationē. ita ecclia xp̄i-
ana est vnū corpus. ⁊ pueri baptizati iā
sunt ptes huiꝰ corpis cuiꝰ os ē sacerdos

quō vōt cū dñs
si filius eius ē.

cog

Jō vtute illi⁹ cōmunionis pueri habent tanq̃ ꝓmunicari. Sz de magnis ordinauit ecclia vt ꝓmunicent in paschate. Ratio qz xp̃s q̃ in die veneris sancta intrait campū. In die resurrectōis vult intrare castrū q̃ acq̃siuit/ intantuz q̃ si sacerdos q̃ celebrat q̃libet die p̃ totū annū si ī paschate nō celebrat peccat mortalit nisi excusēt legitīe. Sz laici etiā si infra annū ꝓmunicauerīt illa die dēt pare domū regi vēturo ⁊ honor ē xp̃i. ꝗ vnlitas ē nr̃a. Dicat q̃ petrū ē de ill q̃ nō ꝓmūicāt Sicut de castellano q̃ nō pmitteret intrare regē ꝗ bestias ī castro. Idē ī ꝓposito xp̃s tāgit ad prē palacij p̃ clericos ⁊ p̃dicatores q̃ vob dicīt q̃ debetis ꝓmūicare ⁊c̄ Vos āt pmittitis intrare in ore gallīas p̃dicēs ⁊ nō vultis xp̃m pmittere intrare ⁊c̄. Jō xp̃s ñ pmittet vos intrare paradisū qū pulsabit. Amē dico vobis nisi mādducaueritis carnē filij hois ⁊c̄. Johānis. vj. Jō qñ aīa dicet dñe dñe ap̃i. Dicet xp̃s. Amē dico tibi. nō intrab ibi. Plus augmētat q̃s in sānctate vite ⁊ g̃tia spūali digna vna ꝓmunicōe. q̃ vnius ebdomade afflictōe in pane ⁊ aq̃ ⁊ plus q̃ si q̃libz die plagaret se portādo alicui. Exēplū a simili de onere paleaꝝ stāte p̃ ebdomadā ad solē. ⁊ in dñica die, approximato igni q̃ calore plus calefiet certuz ē q̃ ignis Idē ī proposito Nā facere opa pñālia ē q̃ stare ad solē. ꝗ qñ hō ꝓmūicat approxīat hō igni q̃ incēdit ⁊ inflammat aīaz. Et licz p̃sone mūdane p̃ negocia mūdana nō in qualibet dñica possint cōtare. tñ in paschā nō dēt cōmunionē dimittere ⁊ q̃ dimittūt replxendent a xp̃o. Dñ iob. ꝑmo dr. In ꝓpria veīt scz p̃ ꝓsecracōz. Quia sicut radi⁹ solis ītrat p̃ quālibz fenestrā aptā. ita etiā gr̃a xp̃i intrat cor cuiuslibz digne cōmunicātis. ⁊c̄ Et sui eīs vsq̃ ⁊c̄. filios dei fieri ⁊c̄. D.

¶ Sermo scdus de eadem dominica

Quid vobis videtur de christo cuius filius est. Mathei. xxij.

Istud verbū habet difficultatē et subtilitatē Et vt vos intellagatis illud Sacē dū est q̃ in sacra scriptura iuenit tā in veteri q̃z i nouo testamēto ī mltis locis. q̃ xp̃us dr liber vite Nō qz sic in libro cōtinet ⁊ ī p̃ tat scia. ita ī xp̃o ī quo libro sūt due carte diuīitatis et huāitatis ī q̃bz cōtinet tota sapiā necessaria huic mūdo ꝗ in pñti p̃ gr̃az. et ī alio p̃ gl̃az. Ideo dr scriptura de xp̃o In quo sūt thxsauri sapie et sāe dei abstōditi. ad col. ij. Nō bstōditi ab illis scz qui nolūt ibi legere nec cōtēplari. vt pbi qui nesciēt in hoc libro legere ignorātes xp̃i ditatē et huāitē ¶ Secdo illi thxsauri sūt abstōditi poetis qui vadūt p̃ ymagiācōes ⁊ fātasias ¶ Tertio infideliby qui nolunt ibi legere nec de eo cogitare ¶ Quarto malis xp̃ianis ⁊ mūdanis q̃ nō curāt nisi de negocijs huius mūdi. ꝗ p̃sone deuote bone vite. et deuoti rligiosi dericī qui despiciūt mūdū ⁊ ponunt totū cor suū in amorē christi ad ipm laudādū glificandū ⁊c̄. tales legūt ibi. liber apt⁹ ē q̃ est liber vite Apoc. ij. In hoc libro sp̃ studebat aplus. Ideo fuit tam magnus doctor et mgr̃ in thxologia dicēs de se Nō iudicaui me scire aliqd inter vos nisi ihesū xp̃m. j. ad chor. ij. Qñ enī aīa ītrat paradisū videns istū librū ī eodem legit. etiā si nūq̃ scīuerit litteras. ⁊ immediate hz plus de sacēcia q̃ habuerīt ī mūdo, ꝑhe vl aplī In isto libro studēdū ē quādo laborat hō in studijs. et expēdit xp̃us volēs nos p̃uocare ⁊ idinare ad studēdū ⁊ legēdū ī hoc libro dicit Quid vob videt d̄ xp̃o. Ac si ego d̄ q̃liq̃ lis optio dr̄ez vob. q̃d vobis videt de isto libro. q̃si dicat excellēs est. et pz Modo p̃dictū thxma possum vobis declarare p̃m tres gr̃iacōes vel tres nariuitates quas inuenio in christo

Prima generatio seu natiuitas est eterna in sua deitate.
Secda temporalis in nostra hũanitate.
Tertia spũalis in vera sanctitate.
Ex pma dicitur filij dei omipotentis.
Ex scda filij virginis marie exellentl.
Ex tertia filius psone peniteutis
Ideo quando dicitur. Quid vob videt de xpo. possum⁹ trpliciter respondere Dico primo q prima generatõ xpi seu natiuitas est eterna in sua deitate quia eternaliter antequam crearet celum vel terrã elementa seu angelos sine principio de⁹ pater generabat filium in deitate scz in distinctione psonali Quia alius est pater generans. ⁊ alius filij⁹ genitus ⁊ filius distinctus est a patre distinctione psonali. sed non est aliud in deitate essentiali quia eadẽ est essentia patris ⁊ filij Non sic est in nobis quia sicut alius est pater in hũanis ⁊ generans et distinctus distintõe personali ita etiaz distinctus essentiali ratio quia quando pater generat filium generat ipsũ extra se personaliter ⁊ etiã essentialiter. quia essẽtia patris in humanis manet in ipo patre restricta quia finita est. sed in diuinis non est sic quia licet deus pater generet filium alium inpersona non tamẽ generat ipsum alium in essencia. quia nõ potest ipsum generare extra suam essentiam. quia infinita est et vbiq; de quib⁹ vide plenius sanctũ thomã prima parte questiõe triscesimanona De ista generatõe loquebat ysai. secũdũ Jeroni. dicẽs Generatioez ei⁹ quis enarrabit. isa. liij. quasi diceret. nullus. Sed diceret aliquis quomodo ergo vos vultis enarrare eam. Respondeo. differentia est inter narrare et enarrare. Nam enarrare est aliquid ex toto declarare. ⁊ hoc est impossibile. Sed narrare est quando aliquid dicitur vel narratur in aliqua similitudine si non ex toto. Et do vobis exemplũ in sole in quo deus posuit suam similitudinem. Nam in sole posuit tabernaculũ suum ait dauid. Unde sol de sua substãtia generat filium. s. radium quem mittit in hoc mundo. ⁊ tamen non recedit ab eo. Sed deus non est minus potens vt de sua substantia generet sine proze filium ⁊ mittit in hunc mundum. Ista similitudine generatio christi potest narrari sed non enarrari. Et quando queritur quid vobis videtur de christo cuius filius ẽ. possumus respondere. dei patris omnipotentis. De ista materia dicit propheta dauid in persona christi dicentis. Dominus dixit ad me. filius meus es tu ego hodie genui te. diceret aliqs. hũ quid vos dicitis q ista generatio fuit eterna vel ab eterno. Et tamen ipse dicit. Ego hodie genui te. Respondeo. differentia est inter tempus ⁊ eternitatem. quia tempus diuiditur per partes. nam iã est dies propter solis presentiam. ⁊ postea erit nox propter solis absentiam. Sed illa duratio eternitatis non est nisi vn⁹ dies quia ibi sol non absconditur. ⁊ ideo posset poni ista conclusio mirabilis sed vera. q nullus sanctus potest stare in paradiso nisi vna die. quia non est nec erit ibi nisi vna dies de qua dicit dauid. Melioz est dies vna in atrijs tuis supmilia. Mozaliter nota hic in hoc q dicit dauid. Postula a me ⁊ dabo gentes hereditatem tuam. ⁊ possessionem tuam terminos terre. q illa sunt verba patris ad filium posset hic querere aliquis. Si christus dominus noster est filius dei patris omnipotentis nunquid tunc ipse debet succedere suo patri. quid ergo primogenitum oportet petere regnum. et non dicere detis mihi regnum. quia de iure hereditario ad ipsum ptinet regnũ Hec responsio hui⁹ questionis valet ad cũdendum vni questioni quã vos facitis de predestinatione. vos em̃ dicitis. Si ego sum predestinatus. quid tunc oportet me petere regnum celozum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

orando vel pñiam faciēdo ⁊ nunq̄d pōt mētiri dīna p̄destīacio? Rñsio ad B q̄ vatro q̄ de⁹ oñdiss̄ vob̄ libet p̄destinacōis ⁊ vos forte sēptū ibi adhuc opteret vos petere regnū dei orando ⁊ bene viuendo ⁊ pñiam faciendo. Gregori⁹. Ipsa eterni regis p̄destinacio sic ē ab oīpotēti deo disposita. q̄tin⁹ ad hāc electi ex laboze p̄ueniant. vt scz postulando mereant accipere qd̄ eis oīpotens de⁹ añ secula disposuit donare. Multi q̄ dicā vobis pulchrā similitudinē ex textu euuāgelij. Mathei. xxv. Simile est regnū celoz̄. x. virginibus ⁊c. Ille rex inuitauit multas nobiles p̄sonas. singularit̄. x. domicellas vt sibi facerent honorē. dixerūt q̄ q̄nq̄ ex eis oportet nos bene p̄parare ⁊c. q̄ ex hoc dicunt sapientes. Sz dicebāt alie q̄nq̄. ⁊ q̄d oportet nos p̄parare ex q̄ sum⁹ inuitate ⁊c. q̄ ex B dicunt fatue Sic est de nob oēs sum⁹ inuitati ad nupcias p̄dicti. Q q̄ le cōuiuiū. Luce. xiij. Beat⁹ q̄ mā ducat panē in regno celoz̄ Si vna mica posset haberi de illo pane. nunq̄ aliud hō vellet comedere. nunq̄ poss̄ hō mori Nota cū dr. x. vginib̄ q̄re dr. x. Nōne oēs xp̄iani sunt inuitati. Rñdeo q. x. siḡt obseruāciā decē p̄ceptoz̄. Nō cū tali cōdicōe sum⁹ inuitati si obseruauerim⁹. x. p̄cepta cū dr vgines Nōne alij poterūt intrare Rñdeo q̄ req̄rit vginitas aīe. scz in fide catholica ne aīa sit corrupta p falsā credenciā. opinionē. errorez seu dubitacōnē. Ecce q̄re dr. x. virginib̄. et q̄ q̄nq̄ ex eis erant prudentes ⁊ q̄nq̄ fatue. qz oīa opera facim⁹ cū q̄nq̄ sensib̄ corpoz̄ q̄s aliq̄ bñ gubernāt. Isti sūt sapiētes. alij autē male. ⁊ isti dicunt stulti. Quilibet enī debet facere cōputū dicēs. Erq̄ ego sū inuitat⁹ ad istas celestes nupcias Ido pabo mene vadā cū veste antiq̄ superbie Ido induar veste noua scz hūilitatis. Idē de veste lutosa luxurie. qz porci nō intrabūt ad illud cōuiuiū. Idē de veste nigra de doloze scz vel inuidia cōtexta dicendū est que non est nisi doloz de bono alterius. Idem de veste crapulosa gule. Idē de veste pforata p iram. Idez de veste plena tineis p accidiā. Sequit̄. ⁊ q̄ parate erāt intrauerūt cū eo ad nupcias. ⁊ clausa est ianua. s. inuitantis. Ido illi q̄ dicunt Si suz ego p̄destinatus vel inuitat⁹ sive fuero paratus vel nō paratus illuc intrabo. falsum dicūt. Quia ad hoc q̄ inuitatus intret ad nupcias regales p̄supponit̄ q̄ sit homo p̄paratus. Ita etiam ad hoc q̄ p̄destinatus saluet̄ req̄ritur p̄paracō. q̄ estote parati. qz qua hora non putatis filius hōis venier. Math. xxv. Ideo apostolus. Induite vos sicut electi dei sancti ⁊ dilecti ⁊c. Ad col. iij. Item alius dicit. Si ego nō sum predestinatus. ego non intrabo ⁊c. Dico q̄ si fueritis p̄parati ⁊ hoc in fine. intrabitis.

Dico secundo q̄ est alia generacō non eterna sed temporalis qz in tempore fuit facta. Modo sunt mille. cccc. xxviij. anni. Cuz q̄ dicitur. Quid vobis videtur de xp̄o cuius filius est. possumus respōdere. Virginis Marie. Sicut enī xp̄s in prima generacōe habet patrē sine matre. Ita in secunda generacōne est oppositum. Habet enī matrem sine patre hōine. Item generacōne eterna generatur a patre in distinctōne p̄sonali in vnitate tñ essencie. Sed generacō ista temporalis habet oppositum. qz generatur in vnitate p̄sonali. ⁊ diuersitate essenciali. Nā diuinitas ⁊ humanitas q̄ sunt due essencie seu substācie in xp̄o non sunt nisi vna p̄sona. Non credatis q̄ vna p̄sona sit xp̄us inq̄tuz deus. ⁊ alia inq̄tuz homo qz sic indutus est huānitate q̄ non facit aliā p̄sonaz. Humanitas enim xp̄i assumpta est a filio in diuinis in vnitatem suppositi ⁊ p̄sone. De ista generacōne auctas. Genī. xv. ad quā iudei non pñt respondere. que est quaz deus abrahe loquēs de futuris ⁊ de captitate iudeoz in terra egipti int̄ alia dixit. Generacōe

autē quarta reuertēt huc. ¶ Quatuor
enī leguntur generacōnes humane
¶ Prima fuit sine homine ⁊ muliere. vt
ade qui non habuit patrē nec matrem.
¶ Secunda fuit de homine sine mu-
liere vt eue ¶ Tercia est generacio cō
munis de homine ⁊ muliere. ¶ Quarta
fuit generacio de muliere sine viro q̄lis
fuit generacio xp̄i. ⁊ de ista dicit. ¶ Reuer
tetur huc scz in gloria vbi ipse erat ⁊ nō
dicit illuc. Sed iudei male ītelligentes.
dicunt q̄ sicut generacione p̄ma intraue
runt egyptū. ita in quarta redirent. Cō-
tra hoc dixit. ¶ Reuertēt huc scz vbi ego
sum et nō dixit illuc scilicet vbi tu abra
ham es Cum ergo queritur quid vob
videtur de christo cuius filius est ¶ Res-
pondetur virginis marie excelleutissime
De ista generatione dixit angel⁹ gabri
el virgini marie Ecce concipies in vte-
ro ⁊ paries filium ⁊ vocabis nomē eī⁹
ihesū Luce p̄mo ¶ Nota ibz nūq̄d est no
men eius hoc nomē christus Dico q̄ fi-
li⁹ virginis nō bz aliud nomē ꝓpū nisi
ihesum. christus ⁊ alia nomina cognomi
na sunt ¶ Propter hoc solo huic nomini
ihesu. fit reuerentia quando nominatur
Si istō nomē ihesus p̄ aliq̄z nominare
tur in celo vel in inferno omnes flecte-
rent genua Licet dicat decretum q̄ quā
do nominatur in ecclesia. nō debent flec-
ti genua corporis sed anime scz inclinan
do Ideo apostolus dedit illi nomē q̄
est sup̄ oē nomē vt in nomine ihesu. ōne
genu flectatur. celestium terrestrium et
īternorum ad phili. ij ¶ Nota super om
ne nomē deus omnem virtutem posuit
in nomine isto ihesu Ideo si huic nomi-
ni additis alia nomina. signum est q̄ nō
reputatis istud nomen ihesus sufficiens
Si deuocionem habemus ad istud no-
mē. nō oportet recurere ad diuinos ⁊c

Dicatur practica quomodo signum cru
cis in nomine ihesu debeat facere super
plagā. priā vel filiorū vel etiā iumētorū
David. Homies ⁊ iumēta saluabis do
mine ⁊c. Itē idē dicendū de mulieribus
p̄ filios hēndis vl p̄tādis nomē eīs ibū
venerari debēt Itē idē dicēdū ē vt liberent
a doloribus partus vī auctas Me-
lius est nomē bonū scz ihūs q̄z vnguen
ta preciosa. ecclesiastici. vij. Dicatur mi-
raculū de isto nomine ihesu Actu. iij. De
illo p̄alitico q̄ q̄libet die portabat ad por
tā templi in ihrusalē p̄. xxxviij. annos ⁊
petēs elemosinā petr⁹ ⁊ iohānes semel
causa orationis ascenderūt ad templū il
le petit elemosinā ⁊ petr⁹ dixit. Argētū
⁊ aurū non est mihi. quod aūt habeo ti
bi do In nomīe ihesu xp̄i nazarem sur-
ge ⁊ ambula ⁊c Ideo respondit petrus
iudeis rectoribus ⁊ doctoribus ihrusalem
admirantibus de dicto miraculo dicēs.
Nec enim aliud nomen est sub celo da
tum hominib⁹ in quo oporteat nos sal-
uos fieri. actu. iiij. ¶ Dico tertio q̄ alia
generacio seu natiuitas christi est spiritu
alis in vera sanctitate ex qua dicitur fili⁹
persone penitentis. Magnum mirabile
est q̄ christ⁹ possit fieri fili⁹ noster Ergo
maria reputat sibi ad magnam gra-
tiam q̄ sit mater christi. Tamen quilibet
vestrū si vult. p̄t capere ⁊ parere christū
¶ Pro cui⁹ intellectu sciendum q̄ quā
do aliquis tenet malam vitam ⁊ viuit in
peccatis quot peccata mortalia habet tot
demones habet secum Auctoritas. Di-
cunt duo euangeliste ¶ Maria magda
lena de qua septem demonia eiecerat. lu
ce. viij. ⁊ Marci vltimo Dicitur de pec
catis quia non legitur fuisse demonia cā
sed qz ipa stabat in pcto superbie Iō ha
bitabat in ea quidā demō q̄ vocatur leui
athā q̄ tēptat de supbia ⁊c de alijs. pz

dnica xviii post trinitatis Sermo iii

q̃ q̃ tot dēmones habet homo q̃t hz pec cata. ꝗ q̃ deus facit grāz peccatori q̃ cō uertit̃ redit̃ ad deū recipit bonū ꝓpositū etc̄. tunc demones fugiūt ⁊ xp̄s intrat ī aiam. Ecce quō fit generacō spūalis. qz sicut eternaliter generat̃ a deo pre ⁊ tpaliter a mre Ita spūaliter a penitēte. De ista generacōe dauid. Hec est generacō querentiū eum querentiū faciem dei Jacob. Attollite principes. v. vsq; rex gl'e. Q̃ q̃ dicit̃. Quid vob̄ videt̃ de xp̄o. cui? filius est possum? rndere p̄sone pēitentis. qz sicut mulier q̃ concipit ⁊ parit dicitur mr̄. De hoc auctas. Dicat̃ cum xp̄s predicasset ī quadā domo virgo maria vēit vt audiret sermonē associata parētib̄ suis ⁊ ꝓter multitudinē gentium nō potuit intrare. ⁊ stetit extra ad portā Quidā videns mala intencōe vt dimitteret sermonē ⁊ dicerēt gentes. Ecce q̃ mō est carnalis. dicit magister. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant q̃rentes te. Rndens Jhs ayt. Que est mr̄ mea et qui sūt fratres mei. Quicūq; enī fecerit voluntatem p̄ris mei celestis qui in celis est ipē meus frater ⁊ soror ⁊ mat̃ est. Matb̄. xij. Nota qui facit voluntatē p̄ris ⁊c̄. sez peccator faciēs penitēciā hō debemus desperare ex peccatis. sed facere penitenciā debem?. Talis dz mater xp̄i qz ip̄m concepit in vtero memorie. Multi ꝛcipiūt xp̄m p bonū ꝓpositū ꝗ non p̄nt parere p effectū exteriorem. Mulier enī ꝛcipit secrete ⁊ cuz delectacōe. tū cuz laborē portat. ⁊ parit cuz dolore. Ita de nob̄ multi sunt qui secrete ⁊ cū delectacōne cōcipiūt xp̄m audiendo sermones. vel bonas lectōnes. Semen est verbū dei. Luc̄. viij. Predicator ē instrumentū spūs sancti grauidās peccatores. Sū q̃ supbus vanus ⁊ pompos?. ꝓponit dimittere suā supbiaz ⁊ peccata. tunc ꝛcipit xp̄m. ꝗ in partu sez humliādo se de statu. ornatu patit̃ nonnunq̃z dolorē. Idez de muliere ꝓponēte dimittere ornamēta ⁊ vanitates ⁊c̄. ꝗ in effectu ibi est dolor. Idē de vsurario vel latrone. q̃ ꝓponit satisfacere ꝛcipit xp̄m ꝗ q̃ apit taxiā ⁊ videt florē. dic̄. O miser oportet me ista restituerre. ibi est dolor cū non posset hereditare filios. Itez vxor nō posset ita ordinate incedere. Idem de sacerdote q̃ ꝓponit dimittere ꝛcubinā. ꝗ in ope q̃ ipsa plorat ⁊c̄. ibi ē dolor. Idez de hoīe siue muliere qui ꝓpōit recedere ab impudica vita q̃ necessariū est. qz porci non intrāt paradisuz. hij pariunt̃ in partu dolorē. ⁊ tunc q̃q̃z alleuiāt peccatū ne dimittat̃ ⁊c̄. Idē de illo qui ꝓponit remittere iniurias vt sibi dimittātur peccata a deo. ꝗ q̃ dicat̃ sibi et quid facietis dicet̃ q̃ estis femineus. etc̄ ibi est dolor partus. Idez de gulosoqui ꝓponit abstinere. ꝗ q̃ videt escas. ⁊c̄. ibi est dolor. Multi cōcipiūt xp̄m ꝗ non oēs pariūt. Nimis eēt si mulier portaret ꝛceptū fetuz p annū vel duos. ꝗ a multis diutius plus portat̃ xp̄us ꝛceptus ⁊c̄. Auctas. Sicut que ꝛcepit cū appropinquerit ad partū dolēs clamat in doloribꝫ suis. Sic facti sum? a facie tua dñe concepimus ⁊ q̃si pturiuimus spū salutis. Isa. xxvi. Nota a facie tua. Facies dei est p̄dicacō. Nō qz sicut ī facie cognoscit̃ p̄sona. ita deus ꝛcognoscit̃ in predicacōe. A facie tua dñe ꝛcepimus sez a spū sancto. ⁊ quasi pturium?. parturire est laborare ī partu. Parere āt ē q̃ exit creatura ad extra. Jō amore dei si cōcepistis affectū pareatis effectum. etc̄. Deo gracias.

De eadem dnica Sermo tercius

Sicut mandatū dedit mihi pater sic facio Job̄. xiiij. In p̄ti sermone ꝓposui vob̄ declarare totā legē ⁊ scrip

turā sanctā tm̄ q̄tuz vob̄ est necessariū
p bono regimine hō vite. Salutet vir
go Maria ꝛc. Ad bonū regimē ꝛ gu
bernacōez humane vite. virtuose viuē
do ꝛ vicia vitādo multū fuit necessariū
vt deus daret mādata. Rō qz licet p in
tellectū ꝛ rōnez naturalē in aliq̄bus ho
mo cognoscat quō se dz habere erga de
um ꝛ primū. tm̄ in omib̄ nō sufficit in
tellectus. nec rō natural'. Quia aliquoci
ens intellectūs ꝛ racō iudicāt de aliquo
esse bonū ꝛ iustū. qd̄ tm̄ est vicū ꝛ pecca
tū. Jō necessariū fuit dare p̄cepta dicē
do ꝛ hoc ꝛ hoc facietis. qz istud placet mi
hi. ꝛ istud nō. nec istud facietis. qz istud
displicet mihi. ꝛ exq̄ homo scit dei volū
tatē. homo nō p̄t errare. Cū q̄ñq̄z erra
ret nisi volūtas dei reuelata eēt cū ī oib̄
nō sufficeret intellect' natural'. vbi gzā.
Nā de aliq̄bus vos intellectu naturali
iudicatis esse fiendū dicēdo ꝛ istud bene
p̄t fieri. ꝛ q̄ peccatū ē ꝛ erratis. qñ eniz
mutuatis pecuniā intellectus vester iudi
cat aliq̄d recipiendū de interesse. qz ille
de moneta vza lucrat ꝛc. Cū ista rōne
diuites vsurarij vadūt ad infernū qz pe
cunia nō est vza qz dñs nō tenet redde
re ꝓputū alteri Vos āt de omib̄ habet
reddere ꝓputū xpo. Vos āt soluz estis
dispensatores. Jō si p̄ voluntatē ꝛ p̄ce
ptū dnī dispēsaueritis damnacōez incur
ritis ꝛ peccatis. Vñ dicit p̄ceptū domini
Nō feneraberis fratri tuo ad vsurā pecu
niā. nec fruges nec aliā rez. Deut. xxiij.
Jtez mixtionē carnalez soluti cū soluta
hoies non iudicāt esse peccatū p intelle
ctū ꝛ rōnez. Sz dicūt aliq̄. cui fit iniuria
quasi dicerēt nulli. Sz falsuz dicunt. qz
fit iniuria regi xpo patri mulierū ꝛc. Ec
ce p̄ceptū abstineatis vos a fornicacōe.
vt sciat vnusq̄sq̄z vas suuz possidere in
sanctificacōne ꝛ honore ꝛc. j. ad Thess.
iiij. ℣ Nota in sanctificacōe. Hic aplus
rñdet tacite q̄stioni. De qua oēs audēt

predicare ꝗ oportet p sanitate q̄ medi
cus tāgat vulnera licet corrupta ꝛ feti
da. dicūt aliq̄ false. Sed ego tangendo
me ꝛc. volo recipe delectacōnez qd̄ pec
catū est cui facio iniuriā quasi dicerēt nul
lū. Sed falsuz dicūt. qz maius peccatuz
est peccatū mollicei. q̄z si cuz matre car
nali peccaret. Rō qz cōtra naturā. Ecce
quare fuit necessariū mandatuz. Jō dic
vt sciat vnusq̄sq̄z vas suuz ꝛc. Jtez si a
liquis iniuriā vobis intulit q̄d iudicat in
tellectus vester. Patz q̄ ad vindictā qd̄
non est peccatū. ꝗ naturale. ꝗ qz vna for
mica vertit se vindicādo se. Sed hoc fal
suz est. qz vindicans se xpm regē offen
dit. qd̄ patz a simili. Nā si in palacō re
gis ꝛ in sua p̄ñtia recipiatis vindictā de
iniuria vestra ꝛc. regē offenditis. Jdeo
dicit scriptura. Mihi vindictā sup̄ reser
uaui ꝛ ego retribuaz vel in hoc mūdo vl'
in alio. Ad roma. xij. ꝛ sic de alijs multl
Patet q̄ q̄ nec intellectus nec rō natu
ralis sufficit q̄z tū ad omīa ostendere q̄d
sit vtuosuz ꝛ faciendum. ꝛ q̄d sit pecca
tū et viciuz ꝛ cauendum. Jdeo ad meli
us gubernanduz vitam nostrā necessa
ria sunt mandata. Eluctas. Mandatum
lucerna est ꝛ lex. lux ꝛ via vite. increpa
tio doctrine. ꝓuerb. vj. Jdeo qui vult
gubernare bene vitam suam non se debet
regere in omibus ꝗm intellectum suum
naturalez. ꝗ ꝗm dei mandata. Non ꝗm
ꝓpriam suam apparentiā. ꝗ ꝗm dei prece
pta. Non ꝗm ꝓprias inclinacōnes. ꝗ ꝗm
diuinas ordinacōnes. Tunc potest ralis
dicere thema. Sicut mandatū dedit mi
hi pater sic facio. ℣ Nota non dicit sicut
mandata in plurali ꝗ mandatum in sin
gulari. Sēm istū modum loquendi q̄
in lege dei non sit nisi vnū mandatum
Pro quo sciendum q̄ ꝗm diuersas con
dicōnes ꝛ ꝓprietates mandatorum dei.
diuersimode annumerātur. Mandata
enim dei habent quiq̄z condicōnes. quia

mandata dei sunt
¶ In ornamentū anime
¶ In firmamentuz gracie.
¶ In opacōnem meritorum.
¶ In crementum premiorū
¶ In regimen vite. Et ꝓ hoc diuersi mode ꝓputantur. ¶ Scōm primā condicōem sunt innumerabilia. ¶ Scōm vero secundā sunt in magno numero
¶ Scōm terciā sunt in paruo numero.
¶ Scōm quartā in paruissimo numero
¶ Scōm quintā in nullo numero sunt qz nō est nisi vnū. de quo dicit thxā. Sicut mandatū dedit mihi pater sic facio.
¶ Dico primo q̄ debemus nos regere in ornamentū anime. quādo scz in hac vita gubernat se ⁊ regit ꝓm dei mandata ⁊ non ꝓm ꝓpria sentimēta vel inclinacōes. vel ꝓm malā ꝓsuetudinez aliorum Tūc anima ornatur p̄ceptis dei. Declaracō. Anima enī iam p̄ creacōnez habet maiorez pulcritudinē q̄z aliqua creatura corpalis. Racō qz est ad ymaginem dei quā non habet sol neq̄z luna ⁊c. Si ei ymago imperatorī picta sit ita pulchra q̄z romagl aīa a sancta trinitate picta ad ymaginē suaz nisi ex peccatis fiat nigra. Sicut pulchra mulier qñ macl'aret eēt turpis. ita aīa ex peccatis. Sz qñ super pulcritudinez aīe venit ornatus obseruācie mādatorū dei. tunc est inestimabil' pulcritudīs. Sicut de regina de se pulcerrima qñ ornatur vestimētis aureis. annulis ⁊ corona. efficit pulcriorz. Ita de anima intrīm q̄ si possetis eā videre ⁊c nec mō dū est in corde ipsamet videt suam pulcritudinē. Sz qñ egreditur de corpe videt. Aūctas. Si ignoras te. o pulcerrima inter mulieres egredere scz de corpe ⁊ videbis tuā pulcritudinez Canti.j. ꝓm istā condicōez mādata sūt innumerabilia. vt capilli qui sunt ad ornamentū mulierū ꝓm apl'm pria ad Corinth.xi. Intrīm q̄ nullus doctor seu magister posset scire omia mandata que sūt in veteri testamēto ⁊ nouo. in decretis. decretalibus. Clemētinis ⁊c. ¶ Diceret aliq̄s q̄ supflua sunt exq̄ non possunt scīri. Dico q̄ non sunt supflua. qz licet capilli mulierū sint innumerabiles nō sunt trī supflui. ymmo dant sibi ornatū. Ita de ꝓceptis. Ideo dauid. Multiplicati sūt scilz precepta sup capillos capitis mei. Itez diceret aliq̄s quō q̄ poterīt seruari si nescīūtur. Dico q̄ bene. Illud quod tu scis vel credis esse mandatuz dei serua illud nec facias cōtra. Alia autez mādata si habes caritatez omnia seruantur a te. Augustinus dicit. Quicq̄d patet ⁊ quitquid latet in diuinis codicib' totum tenet qui caritatez seruat in moribz. Si q̄ fiat questio. Quot sunt mandata dei in omnibus libris. Rñdeo si volumus loqui de mandatis ꝓm quod sunt in ornamentū anime innumerabilia sunt.
¶ Secunda condicō mādatorum est q̄ sūt in firmamentū gracie. Ecce quō qz tam diu homo stat in gracia dei. q̄dīu seruat eius mandata. Racō qz gracia dei nō p̄ditur nisi ex peccato mortali. Si vn? homo haberet omnia peccata venialia mundi ꝓpterea non p̄deret graciam dei. Et quādo dicunt alique glose q̄ multa peccata venialia equiualent peccato mortali. Non est verum loquendo equiparanter vel per equiualentiā. Quia si omnia peccata venialia ponerentur in vna parte statere. ⁊ vnum mortale ex alia parte plus ponderaret mortale peccatū. Sed bene dispositiue venialia equipollent vni mortali peccato. quia faciunt hominem cadere ī mortale. Ego inuenio q̄ homo potest peccare in supbia. auaricia. luxuria et tamen non erit peccatuz mortale ꝗ veniale. Ideo septem peccata non dicunt mortalia. ꝗ capitalia. vbi gracia. si aliq̄s superbiat qz vadit ornatus ⁊c. non est peccatum mortale. sed veniale. Sed fit

mortale si ex hoc respicit aliquez vel si ex hoc furatur. vel facit vsuras vt posset in cedere pompose ⁊ ornate. tunc est mortale quia contra preceptū dei Idē si mulier ornat se ⁊ depingit amore sui viri veniale peccatū est. Sed si ex suo excessiuo ornatu vel pictura cōcupiscitur ab alio. efficitur mortale. vel si ex hoc vir paup habet facere vsuras. rapinas. ⁊ ipsa ad hoc eum induceret vt mulier possit sic incedere mortale est. Itē de peccato auaricie si homo diligit pecunias ⁊ custodit tale ē veniale. Sed quādo homo amore diuitiarū facit vsurā. furtuz. vel retinet salarium. vel non conplet testamenta nō solut decimas tunc est mortale. Item de luxuria quādo vir ⁊ vxor solum ꝓpter solaciuz actum matrimonialem faciunt. tunc veniale est seruādo moduz sed si cogitant de alio vel de alia. ita q̄ eciā si nō esset vxor sua vel vir suus adhuc miscerentur. vel si mutant moduz mortale est. Item de gula quādo ꝓpter bonitatez vini vel panis homo comedit seu bibit parū plus. veniale est. Sed quādo homo inebriatur ⁊ p̄dit sensuz efficitur mortale. quia contra dei mandatuz. Vel si frāgit ieiunia. vl si ex nimio cibo ⁊ potu habet facere luxuriā. efficitur mortale. Itē de accidia posset surgere demane ad orādum ⁊ non facit veniale est. Sed si ꝓp̄ hoc omittit audire missaz ī dominica die mortale est. Idem si homo nō confiteatur vel cōmunicet in paschate ¶ Sancti doctores diffiniūt diuersimode peccatū mortale. Augustinus in libro de libero arbitrio sic diffinit peccatū. Peccatuz est dictuz factum aut concupitum cōtra legem eternam. Item Jeronimus in libro de paradiso dicit. Peccatū est trās gressio diuine legis ⁊ celestium inobediencia mandatorum. Patet igitur q̄ gracia dei non p̄ditur nisi ex transgressione mandatorum dei. Ideo dicit scriptura sācta. Deus ab initio constituit hominem et reliquit illum in manu consilij sui. adiecit mandata ⁊ precepta. Si volueris mandata cōseruare conseruabunt te sup̄ in gracia dei. Eccī. xv. Secōm istam condicōnem dico q̄ mandata sunt multa et non innumerabilia. Unde a sapientibus possunt scīri ⁊ conputari. Quia ꝓm Josephuz Tot sunt mandata quot sunt ossa in corpore humano. que ꝓm phisicos qui hoc inuenerunt sunt. cc. xl viij. Tot sunt precepta affirmatiua legis dei inclinantia ad opus bonum. Et sicut corp̄ sustinetur ossibus. ita anima diuinis mādatis. Ideo indei quādo orant. omnia membra mouent. Quia quot sunt precepta. tot ossa mouentur. quasi dicendo cum Dauid Omnia ossa manducent domine quis similis tibi. p̄s. xxxiij. ¶ Diceret aliquis. Licet sciamus naturā istorum mandatorū. tamen nescimus quot sunt. quomodo ḡ possunt seruari. Responsio sicut scitis quot ossa habetis. licz non videatis ea que nihilominus sustinent corpus. Dic ista precepta si gracia habetis infra vos. vos sustinebunt. ⁊ ḡcia dei docebit vos quid fiendum. ⁊ quid faciendum sit. ⁊ quid vitandum. Vos vnctionem accepistis id est graciam ab eo maneat in vobis ⁊ non necessarie habetis vt aliquis doceat vos. ꝓ sicut vnctio eius docet vos. Non scripsi vobis q̄ si ignorātibus veritatē. sed quasi scientibus eam. ⁊ quomō omne mendatuz ex veritate non est. Quis est mendax nisi is qui negat. qm̄ ⁊c. prima Jobis. ij. Si ergo fiat questio quot sunt mandata dei Responsio si volumus loqui de eis inquantum sunt firmamentum gracie sunt tot quot ossa sunt in corpore. ¶ Tercia condicō mandatorum dei ē q̄ sunt vtilia ad opacōez meritorū. Si enī volumus mereri coraz deo oportet seruare sua p̄cepta. Questio ē de quo habem? maiꝰ me

ritū. vt d̄ illo q̄ facim⁹ volūtarie ⁊ ex ve
uocōe vl' ve illo qd̄ facim⁹ ex mādato dei
Verbi gra. Hodie nō ē ieiunū ex p̄cep
to. si homo ieiunat hodie. ⁊ alia die ieiu
net ex mādato qd̄ erit magis meritoriū.
Multi dicūt q̄ ieiuniū volūtariū sit magis
meritoriū. falsum est qr nō hz racōz me
riti nisi vnū scz qr facitis bonū opus. sz
p̄ceptū hz duas rōes meriti. Prima obe
diētia ꝓuā di p̄ceptū Secūda qr ē opus
bonū. Hic patz peccatū multoꝝ quia di
mittant illa q̄ debent facere ex dei manda
to ⁊ ꝓuant ea que volūtarie receperunt.
Dimittuntnt enī ieiuniū ecclie ⁊ seruant
ieiuniū istius vel alterius sancti ex deuo
tione. Alij dicūt elemosina ē melior q̄z
ieiuniū. quia dare elemosinā est volun
tariū. ⁊ ieiunare ieiunia ecclesie est prece
ptū. ⁊ sic negligunt ieiunia ecclesie ⁊ mit
tunt non habentes causam rationabilez.
⁊ sine p̄lati auctate quare damnant. etl
si darent tantā elemosinaz vt redimeret
omīs captiuos. Item multi religiosi nō ser
uant ieiunia sui ordinis ⁊ semel in ebdo
mada. ieiunēt in pane ⁊ aqua. vel in vigi
lia sanctoꝝ qui non habent vigiliā. ieiu
nant ⁊ qui habent vigiliā non ieiunant
qui recipiunt deuotionē ⁊ obmittunt dei
ordinatōez. Sed hoc nō sufficit, ꝓter B
dixit xp̄s iudeis. Ve vobis scribe ⁊ pha
risei ypocrite qui decimatis mentā ⁊ aue
tū ⁊ relinquitis que grauioza sunt legis
iudiciū ⁊ misediam ⁊ fidem. Hec oportuit
facere ⁊ illa non obmittere. Math. xxiij
Item multi clerici sunt qui non dicūt of
ficiū vl' si dicunt. dicuut festinanter ⁊ alia
pte dicunt p̄s vl' oroz sancti augustini.
sed male faciuut in hoc q̄ negligūt ea ad
que tenentur quia maius meritū est ser
uare mandata dei ⁊ ordinationē eius. q̄z
illud quod est voluntariuz. Dicatur hij
storia ad hoc ꝓpositum que habetur p̄mi
Reguz. iij. Ibi legitur q̄ Samuel qui
erat prelatus vt papa. ex pte dei prece
pit Sauli vt iret contra Amalachites ⁊
interficeret omīs homines ⁊ mulieres. et
iumenta. Saul aūt ꝓuauit de iumentis.
oues pro sacrificijs. ad q̄z samuel. Meli
or est obedientia q̄z victima. Idō fuit de
positus de regno. ⁊ habuit malum finem
quia ipēmet interfecit se. voluntarie eīm
fecit ⁊ elegit sacrificiū. cum haberet mā
datū ⁊ oppositum. Ideo si vultis facere
sacrificiū de corpe vestro per pñiam. nō
mittatis obediencia z. Caueat vxor si nō
placet viro portare alicium vel alia quia
vir est dominus corpis vxoris. Idem d̄
viro dicendum est. Sed detur vxori ali
qua penitencia secreta. caueat tñ a peni
tencia p̄iudiciali. Idem de seruis vel ca
ptiuis dicendum est. ne defraudent do
minū in ꝓuicio Reddite que sunt cesaris
cesari. ⁊ que sunt dei deo. Mathei vicesi
mo secundo. Primo ponitur cesar q̄z de
us. quia ita vult deus deuotionem. ne fi
at iniuria alicui contra dei ordinatiouem
Patet ergo q̄ mandata sunt in operatio
nem meritorum. Et ꝑm istam cōditionē
mandata sunt decem siue in numero de
nario. quia sicut decem digitis operamur
ita decem preceptis meremur. quinq̄z sunt
principalia quasi digiti manus dextre. a
lia q̄nq̄z q̄si q̄nq̄z digiti sinistre man⁹. ꝓua
mādata mea. ⁊ viues ⁊ legē meā. q̄z pu
pillā oculi tui. scribe illa in tabula cordis
tui. pueri. vij. Quarta cōdicō mādato
roꝝ ē q̄ sunt incrementa premioꝝ. que
rit sanctus Thomas in secunda secunde
in quo stat pfectio spūalis apostolica et
sanctitas vite in obꝓuācia mādatoꝝ vl'
p̄siliorꝝ. Multi erāt dētes q̄ ī p̄siliis ꝑ ñ
ē vex. Immo stāt i obꝓuātia mādatoꝝ
caritatis dei ⁊ primi. Cōsilia āt d̄t scūs
Thomas. solū sunt instrumēta ⁊ dispositō
nes pueniendi ad pfectionē spūalē. vex
bi gratia. Consiliū de pauptate Si vis
pfectus esse vade ⁊ vende omīa que ha
bes ⁊ da pauperib⁹ Mathei. xvij. Dicit

Dnica xix p⁹ trinita. sermo primus

sanct⁹ Thomas q illud consiliū ē instrumentū necessariū vt refrigeret amor diuiciar⁹ ⁊ pueniat ad pfectōes caritatis. Consiliū est etiā de castitate vñ dr. sunt eunuchi qui castrauerūt seipos ꝓpt regnū celor⁹. Math. xix. Itē Gladio discretōs dem⁹ abscindere omis occasiones peri retredēdo a mala societate q ē occasio mali. nā nō bibere vinū forte. nō cōedere carnes. nō ducere vxorē sunt instrumēta ad hoc vtlia vt subiatis carnalibus delectacōnibus. Cor hois in solo creatore delectet. Itē fugere dignitates placōes psiliū ē. Math. xx. Si qs vult inter vos maior fieri. fiat minister vr ⁊c. Perfectio g xpiana plus stet in obseuancia mandator⁹ dei q psilior⁹. Auctas. Finis pcepti ē caritas. j. ad Thi. j. Alia auctas ē ipius Dauid in ps. c. xviij. Omis psumacōis vidi finē. i. pfectōis. latū mandatū tuū nimis. ¶ Secundū istā pdicōem mādata sunt duo solū. Sicut eni duabus tibus ambulam⁹ ¶ Ita in scitate vite duabus mādatis ambulam⁹ q sunt. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. ⁊ ex tota aia tua. ⁊ ex tota mēte tua Hoc est maximū ⁊ primū pceptū. scōm āt ē simile huic. diliges ꝓximū tuum sicut teipm. In hīs duobus mādatis vniuersa lex pēdet ⁊ ꝓphe. g si fiat q̄stio q̄t sunt mandata. Rñdeo si loq̄mur de mandatis inquātū sūt incremētū pmior⁹. dico q duo sunt. ¶ Quinta pdicō mandator⁹ est q sunt regula ⁊ norma vite. Qui vult regere vitā suā fm intellectū naturalē solū vl fm sensualitatē. vl fm psuetudinē malā alior⁹. vl pzie vt de foris vl feriis in diebus festiuis. deficiet ⁊ peccabit. Et si dicat rex priuilegiat ⁊c. soluco ¶ Rex non pt dispensare ptra dei mandata ⁊c. Idō dr xps. Si vis ad vitā ingredi sua mādata Math. xix. Nō eni dicit. sua inclinacōes. vl sua psuetudines. Et iuxta istam pdicōz nō ē nisi vnicū pceptū. sic nec i toto corpe nō ē nisi vnū caput. a quo pcedit tota gubernatio hois. qr ibi sunt omis sensus ⁊ iudiciū rōis ⁊ imaginatio. ⁊ sic tota regula morralis vite reducit ad vnicū pceptū qd est. Dia q cūq vultis vt faciāt vob hoies ⁊ vos facite illis hec ē lex ⁊ ꝓphete. Math. vij. Si habes suitores ⁊ inimicos. si vis q suitores vadāt ad loq̄ndum vl habeāt psilia cū eis. vel q recurrāt ad eos in suis necessitatib⁹ te respecto. Idō nō vadas ad vicia ⁊c. Itē nō velles q suitores tui loq̄rent maluz de te. Idō nō sumas nomē dei tui inuanū. Itē vis q suitores tui. q̄d das puisionē suiāt tibi. Idō tu in dñica suias dño tuo. Itē si vis vt filij tui honorent te. tu honora pntes ⁊ sic de alijs. pz q istud pceptū est caput alior⁹. d isto dr thxma. sic mādatū dedit mihi pr sic facio. Deo g.

¶ Dñica. xix. p⁹ festū scē trinita. sm o. j.

Ascendēs ihesus i naviculam trāsfretauit ⁊ vēit in ciuitatē suā. Verbū istd hēt orīgialit. Math. ix. Et scitatie i euāgelio hodierno. Itē sm o i pnti erit de euāgelio h⁹ dñice. ⁊ hēbim⁹ mediāte dei gra multas bonas doctrias speculatiuas ad illuiacōez intellect⁹ ⁊ morales ad nram instructōz vite. Saluter ꝓgo. In sācto euāgelio hodierno declarāt tria magē de dño ⁊ saluatore nro ¶ Primo pnia grosa. ¶ Scdo demēcia copiosa. ¶ Tercio potēcia fruuosa. In hīs trib⁹ stat totū euāgeliū hodiernū ⁊ d̄ pmo scz d pnia grosa qr grose se ondit in q̄dā ciuitate de B dr thx. Ascēdēs ibus ⁊c. In q̄. s. residerabat exq̄ xps incepit pdicare noluit q̄escē i vna citate seu i vna villa. sic sol nō q̄escit exq̄ orit. qr si q̄escere in vna pte ñ illuiarz i alā. nec calefacet nec fructificarz. ita d xpo q̄ vēit ad illuiand i